

ΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΤΕΧΝΕΣ

ΒΙΒΛΙΟ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΟΥΛΥ ΚΡΗΜΝΙΟΤΗ

Τα μυστήρια του κόσμου μέσα από τα παραμύθια

✓ **Δημήτρης Προύσαλης «Τα παραμύθια των παραμυθιάδων»** (εκδ. Απόπειρα, σελ.: 286, τιμή: 14,90 ευρώ)

Τα τελευταία χρόνια αναβιώνει στη χώρα μας ένας παμπάλαιος αφηγηματικός λόγος, που κανείς δεν γνωρίζει την ακριβή καταγωγή του, αλλά παραμένει ζωντανός, δίνοντας τη σκυτάλη σε όσους κρατούν ανοικτή την καρδιά και τ' αυτιά τους για να τον δεχτούν και να τον αναπλάσουν. Διαχρονικά ερωτήματα για τα μυστήρια του κόσμου, μα και για την αναζήτηση της θέσης μας σε αυτόν, διαπότιζαν ανέκαθεν το πνεύμα των παραμυθιάδων παγκοσμίως, σε συνδυασμό με τα κατά τόπους μυθολογικά στοιχεία. Το βιβλίο μιλά για τη γέννηση των ιστοριών, την προσωπικότητα των παραμυθιάδων και την ιερή-άνερπη σχέση αλήθειας-ψέματος, του βασικού συστατικού των παραμυθιών. Ο Δημήτρης Προύσαλης εργάστηκε ενδελεχώς επί δύο χρόνια, ταξινομώντας το παγκόσμιο υλικό του σε ρεαλιστικές, ανεκδοτολογικές ιστορίες, κλιμακωτά, μαγικά, θρησκευτικά παραμύθια. Από τους Ινδιάνους, το Μεξικό, την Αφρική, έως και την Ελλάδα.

✓ **Χόρχε Μπουκάι «Ο αλυσοδεμένος ελέφαντας»** εικονογράφηση: Γκούστι, μφ. Κρίτων Ηλιόπουλος (εκδ. Ορεγα, σελ.: 36, τιμή: 10 ευρώ)

Ο ελέφαντας, το αγαπημένο ζώο των μικρών παιδιών. Ο Αργεντίνος ψυχίατρος και συγγραφέας Χόρχε Μπουκάι αναρωτιόταν κάθε φορά που πήγαινε στο τσίρκο μικρός γιατί ο ελέφαντας δεν χρησιμοποιεί τη δύναμή του για να το σκάσει. Αλυσοδεμένος σε ένα τόσο θα ξυλαράκι, μπηγμένο στην άμμο. Το εμπόδιο δεν φαίνεται ικανό να συγκρατήσει την ορμή του ζώου. Ο ελέφαντας όμως έχει δαμαστεί και αυτό σημαίνει ότι πιστεύει βαθιά μέσα του πως η ελευθερία είναι ανέφικτη. Ο συγγραφέας συνεργάζεται με τον εξάισιο εικονογράφο Γκούστι και εξηγεί τον λόγο για τον οποίο ζούμε και τη δυνατότητά μας να αλλάξουμε, φτάνει να το θελήσουμε. Από την τρυφερή ηλικία κιόλας, είμαστε δεμένοι ψυχολογικά με αλυσίδες, που τραυματίζουν την αυτοπεποίθηση και την εμπιστοσύνη στον εαυτό μας.

✓ **Ελένη Κατσαμά «Κοσμοδρόμιο»** (εκδ. Πατάκη, σελ.: 208, τιμή: 9,90 ευρώ)

Με σημείο εκκίνησης το «Κοσμοδρόμιο», ένα ρώσικο διαστημικό κέντρο, η συγγραφέας μάς ταξιδεύει σε 23 χώρες, όπου και ξετυλιγονται

Το παραμύθι, ο θεμέλιος λίθος οποιασδήποτε ιστορίας. Με προφορικότητα λαϊκή και αλληγορία αρχαϊκή. Μια επινόηση καθάρια, που θέλει να εξομολογηθεί σε ένα παιδί. Η αλληγορία που συμπυκνώνεται ως αξιωματική αρχή. Το παραμύθι, ένα όμορφο αγκάθι για όσους επιμένουν να ονειρεύονται ακόμη. Το παραμύθι για τα παιδιά και η παραμυθία του για όλους εμάς τους μεγάλους. Μέρες που έρχονται, αλιεύουμε παραμύθια από τα ράφια των βιβλιοπωλείων, ως αντίδωρο στο χαμόγελο που μας προσφέρουν τα παιδιά και ως αντίδοτο στην ομίχλη, που μπαίνει από παντού στο σπύτι.

ισάριθμες εφηβικές ιστορίες. Έφηβοι που ζουν στη βία των παρισυνών προαστίων ή που υφίστανται εκφοβισμό από συνομηλικούς τους στη Μεγάλη Βρετανία, συμμορίες που δρουν στο Ελ Σαλβαδόρ, παιδιά που μεγαλώνουν στους κόλπους των κολομβιανών ενόπλων δυνάμεων ή άλλα που ενηλικιώνονται στους υπονόμους της «χώρας των ορφανών» στη Ρουμανία, έφηβοι που γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης στην Ταϊβάν, ή ζουν στις ηλεκτρονικές χωματερές της Κίνας. Όταν συνειδητοποιείς την ιστορική πραγματικότητα του σήμερα μέσα από τον αμείλικτο ρεαλισμό τούτων των ιστοριών, θα προτιμούσες, λες, να αιωρείσαι γύρω από τη Γη σαν άλλος «Μείζορ Τομ», παρά να πατάς γερά σε αυτήν.

✓ **Μερκούριος Αυτζής «Ο Ορφείας και οι νταήδες με τα κίτρινα ποδήλατα»**. Εικονογράφηση: Λήδα Βαρβαρούση, (εκδ. Ψυχογιός, σελ. 56, τιμή: 6,60 ευρώ)

Ο Ορφείας είναι ένα παιδί που μοιάζει με όλα τα άλλα. Μόνο που για διασκέδαση έχει τις σελίδες των βιβλίων. Οι ήρωές τους είναι φίλοι του. Ο Αλαντίν, ο Ντ' Αρτανιάν και πάει λέγοντας. Αληθινούς φίλους δεν έχει καταφέρει να αποκτήσει. Οι νταήδες από το σχολείο τον αποπαίρνουν, τον θεωρούν παράξε-

νο, διαφορετικό. Κατατάσσουν τον Ορφεία στην κατηγορία του αναλώσιμου πειραματόζωου. Εκείνος όμως έχει μάθει να ονειρεύεται. Μεταμορφώνεται σε ήρωα μυθικό, σε ιππότη αστραφτερό και ξιφουλκεί κατά της αδικίας. Ο συγγραφέας και εκπαιδευτικός Μερκούριος Αυτζής, μαζί με την ικανότατη εικονογράφο Λήδα Βαρβαρούση, κατορθώνουν να κατασκευάσουν ένα μικρό κομψοτέχνημα, που έχει για άξονες τον ακαλίνωτο ρεμβασμό, την ευαισθησία και την ενδοσχολική βία.

✓ **Βασίλης Παπαθεοδώρου «Ο Αϊ-Βασίλης στο ραντάρ»** (εκδ. Καστανιώτη, σελ.: 112, τιμή: 8 ευρώ)

Το 1955 σε μια αεροπορική βάση των ΗΠΑ, ο αξιωματικός βάρδιας σπκώνει το τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης και στην άλλη άκρη της γραμμής είναι ένα μικρό αγόρι που ζητά να μιλήσει επειγόντως με τον Αϊ-Βασίλη. Απίστευτο και όμως αληθινό το γεγονός, πάνω στο οποίο βασίζεται το διήγημα του πετυχημένου συγγραφέα παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας Βασίλη Παπαθεοδώρου. Πλαισιωμένο και με άλλες τρεις χριστουγεννιάτικες ιστορίες, το βιβλίο διαθέτει σπάνιο χιουμοριστικό ύφος και μια κελαρυστή γραφή που σε κάνει να λες τα κάλαντα, έως ότου εκπληρωθούν οι

επιθυμίες σου. Για την ιστορία αναφέρουμε πως έκτοτε και κάθε χρόνο οι αξιωματικοί της βάσης απαντούν σε κλήσεις παιδιών, δίνοντας πληροφορίες για τις... συντεταγμένες του αγαπημένου αγίου όλων.

✓ **Γιάκομπ και Βίλχελμ Γκριμ «Η Κοκκινούσκουφίτσα»**, εικονογράφηση: Πάολο Γκέτσι, μφ. Μαρία Τοπάλη (εκδ. Νεφέλη, σελ.: 34, τιμή: 12,90 ευρώ)

Η ιδανική απεικόνιση της αθωότητας από τους αδερφούς Γκριμ, στις αρχές του 19ου αιώνα. Η διαφορά από τον πρωτότυπο μύθο που γράφτηκε το 1697 από τον Σαρλ Περό έγκειται στο ότι οι Γκριμ βάζουν το κοριτσάκι με τα κόκκινα να συναντά και έναν δεύτερο λύκο. Τη δεύτερη φορά αναγνωρίζει τις προθέσεις του ζώου και δεν ακούει τις προτροπές του. Με αυτόν τον τρόπο οι μεγάλοι Γερμανοί παραμυθιάδες δίνουν μια δεύτερη ευκαιρία στην αθώα κορασίδα αποφεύγοντας επιμελώς τα ηθικά διδάγματα. Η δε αφαιρετική εικονογράφηση του Πάολο Γκέτσι συνδέεται με την αισθητική διάσταση του σύγχρονου σκίτσου, προσδίδοντας έναν σκιαγραφημένο, λεπτό περίβλημα που ταιριάζει απίθανα με την εύθραυστη φύση της διαχρονικής ηρωίδας. Μια πρωτότυπη ανάγνωση σε έναν αναγνωρισμένο μύθο είναι πάντα ευπρόσδεκτη.

✓ **Σιλβί Μισλέν «Αλήθειες και ψέματα για τον Άγιο Βασίλη»**. Εικονογράφηση: Ρονάν Μπατέλ, μφ. Κλερ Νεβέ, (εκδ. Μεταίχμιο, σελ.: 56, τιμή: 12,20 ευρώ)

Το ερώτημα παραμένει αναπάντητο: υπάρχει Άγιος Βασίλης; Θεωρώντας ως δεδομένο ότι δεν σκοπεύεις να απομαγυτευτείς; η συγγραφέας απαντά σε άλλου τύπου απορίες, φιλοτεχνώντας ένα πορτρέτο ανθρώπινο αλλά και ανατρεπτικό. Έχουμε έναν Άγιο Βασίλη με πάθη, που εργάζεται ολοχρονίς, σε αραστή συνεργασία με τα ζωτικά του. Διαβάζει ποίηση στον γάτο του, είναι διαζευγμένος, αλλά τα καλοκαίρια πηγαίνει διακοπές με τη μικρή του κόρη, η οποία ονειρεύεται να γίνει διάσημη τραγουδίστρια και όχι να τον διαδεχτεί. Απεχθάνεται τις νέες τεχνολογίες όσο και το εορταστικό κίτς. Παραδέχεται πως όταν ήταν μικρός σκιαμαχούσε το σχολείο και την ορθογραφία. Λατρεύει τη μουσική, όμως δεν αντέχει πια να ακούει τα κάλαντα. Ανψουχεί για το αν θα βρεθεί διάδοχος του και νοιάζεται πολύ για τον συνάδελφό του, τον Λαγό του Πάσχα. Απολαυστικό

για παιδιά και γονείς.

✓ **Ντέιβ Έγκερς «Τα αγρίμια»** μφ. Μαρίνα Τουλγαρίδου (εκδ. Τόπος, σελ.: 279, τιμή: 13,90 ευρώ)

Ο Μαξ είναι επτά χρόνων και τρελαίνεται να σκαρώνει σκανταλιές. Βλέπει όνειρα, κυλιέται στις λάσπες, παγιδευμένος σε έναν κόσμο που δεν καταλαβαίνει. Κάποια στιγμή, καταλήγει σε ένα άγνωστο νησί όπου βασίλευουν πελώρια χνουδωτά πλάσματα. Τα ανάματα της φαντασίας εν δράσει. Το έλλογο ον που είναι ο άνθρωπος, ακόμη και όταν δεν είναι σε θέση να συνειδητοποιήσει πλήρως τη δύναμή του, θέλει να κυριαρχήσει. Ο μικρός Μαξ θα μάθει από νωρίς τις έννοιες της κατανόησης και της αλληλεγγύης. Ένα μυθιστόρημα από τον ρηξικέλευθο Αμερικανό συγγραφέα Ντέιβ Έγκερς, που βασίζεται με τη σειρά του στο εικονογραφημένο βιβλίο του Μορίς Σέντακ από το 1963, με τίτλο «Στη χώρα των μαγικών πλασμάτων».

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ, ΘΑΛΕΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΥ

